

بدشناسی‌هایی که گریبان رئیس‌جمهور جوان فرانسه را گرفت

راست افراطی به جای

ماکرون؟

صفحه ۱۱

روزنامه صبح ایران

یکشنبه ۲۰ مهر ۱۴۰۴

۱۹ ربیع‌الثانی ۱۴۴۷

۱۲ آکتبر ۲۰۲۵

سال بیست‌ونهم

شماره ۶۰۲۲

۱۲ صفحه

۱۰۰۰۰ تومان

استبصار

شهاب زمانی

سرمقاله

طرح صلح ترامپ؛ منافع فلسطینیان و عملکرد قدرت های منطقه ای

کلی نگری و دید ترکیبی، توجه همه جانبه به پدیده ها و مسائل مختلف است، که تنها شرایط، منافع و دیدگاه خود را، نسبت به موضوعات پیش رو در نظر می گیرد، بلکه واقعیات، حقایق، امکانات و شرایط دیگران را نیز، مورد توجه قرار می دهد؛ تا تصویری واقعی و نه ناقص را، در معرض دید فرد قرار دهد و بر اساس آن قضاوت، تصمیم گیری و درست عمل نماید؛ در مقابل یکسونگری، تعصب و تمامیت خواهی افراد، گروهها و دولت ها، نقطه مقابل چنین دیدگاهی است، که قایل به کسب مزیت مطلق (و نه نسبی) در مواجهه با دیگران (دوستان، دشمنان و رقبا) هستند؛ دیدگاهی که، در طول تاریخ متلاطم بشر، منشا جنگ ها و کشمکش های مختلف اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و غیره، در جوامع و عرصه های مختلف بین المللی بوده است و تا به امروز نیز، تنها منافع مختلف مسببین را تهدید نموده، بلکه منجر به حوادث و رخدادهای مختلف و عمدتا تاسفبار و با هزینه های مادی و انسانی مختلف برای ملت ها و کشورهای مختلف شده است.

شاید موضوع فلسطین، تاسفبارترین و عریان ترین مسئله سیاسی لاینحل بشری تاکنون باشد، که کشورها و مجامع بین المللی، طی نزدیک به هشت دهه گذشته، ناتوان از حل آن بوده اند و در بزنگاه های تاریخی نیز، اگر اراده ای برای حل و فصل منصفانه ای (با مزیت نسبی) برای طرفین آن وجود داشته، قربانی سیاست های غیر سازنده ای(و در مسیر منافع مطلق) گردید، تا مردم فلسطین را همچنان در دامن جنگ و مصائب مختلف آن، گرفتار بمانند.

ادامه در صفحه ۲

آیا پزشکيان پای انتقادش از بودجه‌های بدون برون داد می ایستد؟

در انتظار قطع بودجه

نهادهای خاص

رئیس سازمان برنامه و بودجه در حاشیه جلسه هیئت دولت درباره قطع بودجه نهادهای خاص توضیحاتی ارائه کرد.

«تا دل تان بخواهد مؤسسات و بنیادهایی داریم که هیچ برون دادی ندارند ولی پول به این ها می دهیم. خب! چرا باید به این ها پول بدهیم در حالی که معیشت مردم را نمی توانیم تأمین کنیم؟» این جمله ای است که مسعود پزشکیان، رئیس دولت چهاردهم در دیدار با مدیران رسانه گفته بود. جمله ای که خبر از ناراضی بودن رئیس جمهور از بودجه نهادهایی داشت که وقتی کشور به علت نقدینگی و بودجه جاری دچار تنگدستی شده، بودجهایشان اگر کم نشود، حداقل ثابت می ماند در عوض اما خروجی قابل ارائه ای هم ندارند.

اما سوالی که پس از اظهارات پزشکیان در میان کارشناسان سیاسی و اقتصادی و حتی افکار عمومی ایجاد شد این است که آیا رئیس جمهور بودجه این نهادها را قطع می کند؟ آیا او صرفا انتقاد کرده و قدرت لازم برای قطع منابع مالی این نهادها ندارد؟

در همین خصوص، سید حمید پورمحمدی، رئیس سازمان برنامه و بودجه در حاشیه جلسه هیئت دولت درباره قطع بودجه این نهادهای خاص به خبر آنلاین گفت: «در این شرایط، ردیف هایی که خروجی مشخص و ملموسی برای مردم نداشته باشند یا جزو اولویت های فعلی نباشند، یا حذف می شوند، یا رشد بودجه شان متوقف می شود، یا در سایر ردیف ها ادغام می گردند.»

شرح در صفحه ۲

بازگشت به خانه

صفحه ۲

طرح: محمد رحمانی

2,020

ترامپ آتش جنگ تجاری با چین را روشن کرد

بازارهای مالی جهانی در سراسی بی سقوط

صفحه ۴

جدال با مصر، کیپ ورد و ازبکستان در تور نمئت چهار جانبه امارات

آزمون بزرگ قلعه نویی در راه جام جهانی

صفحه ۵

آیا آتش بس می توان زمینه مصالحه تازه ای را فراهم کند؟

پایان جنگ غزه آغاز دیپلماسی با ایران؟

صفحه ۶

عضو کمیسیون اجتماعی مجلس:

درخواست استیضاح وزرا سیاسی است

تعیین شده رفع شده است، چرا که جا به جایی صرف افراد سبب حل مشکلات نخواهد شد بلکه باید از نظر زیربنایی و زیرساختی به نظام مسائل ایجاد شده کشور هم توجه کرد.

نمایندگانی که در زمان استیضاح همتی قسم جلاله می خوردند، امروز فراقتنی می کنند

وی با اشاره به استیضاح همتی وزیر سابق اقتصاد در سال گذشته گفت: در همان زمان که دلار حدود ۸۰ هزار تومان بود، برخی از نمایندگان قسم جلاله خورده و دست روی قرآن می گذاشتند که اگر همتی از وزارت اقتصاد برود، قیمت دلار کاهش خواهد یافت و ارزش پول ملی بهبود می یابد. حال سوال اینجاست که آیا قیمت دلار پایین آمد؟ در این زمان هم همین افراد فراقتنی می کنند و فرار به جلو دارند. عضو کمیسیون اجتماعی مجلس اضافه کرد: حتی نماینده ای که طراح استیضاح بود، تاکید کرد در صورت رای به عدم کفایت همتی، به همه مشکلات در حوزه پولی و بانکی رفع خواهد شد و قیمت دلار پایین خواهد آمد. حالا این آقایان در این زمان به مردم درباره رسیدن قیمت دلار از ۸۵ هزارتومان به ۱۱۵ هزارتومان بعد از رفتن همتی، پاسخ دهند. بیگدلی اضافه کرد: البته این آقایان می دانند چگونه با فراقتنی و فرار به جلو، خاطرات بدی که در ذهن مردم ایجاد کردند، پاک کنند. باید در نظر داشت شخص وزیر در یک وزارتخانه فقط ۲۰ درصد تاثیرگذار است و ۸۰ درصد مابقی اثرگذاری به زیرساخت ها، منابع، نیروهای متخصص، فضای اقتصادی با دیگرکشورها، تحریم و سایر مسائل مربوط است که باید این آقایان آنها را مدنظر قرار دهند. به گزارش ایرنا، پیش از این فاطمه مهاجرانی سخنگوی دولت در حاشیه جلسه هیات دولت که ۱۶ مهرماه برگزار شد در جمع خبرنگاران در این باره گفت: راهبرد رئیس جمهور «وفاق» است، امیدواریم همه ما براساس وظایف خود عمل کنیم و در کار خود سیاسی کاری را دخیل نکنیم تا بتوانیم با مهدلی دولت و مجلس شرایط سخت کنونی را پشت سر بگذاریم.

نهایت نماینده یا نمایندگان به طرح استیضاح می رسند که به نظرم این روش به حل مشکل منجر نخواهد شد.

استیضاح راه حل رفع مشکلات نیست

وی با بیان اینکه به رغم همه این مشکلات، استیضاح راه حل رفع مشکلات نیست، بی شک مسائل سیاسی در بیشتر این استیضاح ها اثرگذار است. چرا که به عنوان مثال حدود ۹ ماه است که موضوع استیضاح وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی کلید خورده است. اما سوال اینجاست چرا پس از مدت گفته شده، اکنون موضوع استیضاح وزیر کار در زمانی که استیضاح سه وزیر دیگر هم رزمه می شود، مطرح شده است؟ بنابراین شک نکنید که مسائلی پشت پرده این استیضاح وجود دارد و اگر لازم باشد پشت پرده های آن را خواهیم گفت.

نماینده مردم خدابنده در مجلس افزود: این نگاه های سیاسی به استیضاح ها، مردم را ناراحت می کند و اگر به سمت استیضاح می رویم، باید بر اساس عملکرد وزرا به این سمت حرکت کنیم نه اینکه فراقتنی کنیم.

بیگدلی با بیان اینکه مشکلات حال حاضر کشور ناشی از عملکرد چندسال گذشته است که با مدت کوتاهی قابل رفع شدن نیست، عنوان کرد: باید همت و تلاش آن وزیر و وزارتخانه مربوطه را بررسی کرد که چه میزان موفق شده آن مشکل را حل کند یا چه میزان از آن مشکل در مدت

وی افزود: اما معتقدم باید چاقو به استخوان برسد که نماینده سراغ استیضاح برود و به هر بهانه ای نباید استیضاح را در دستور کار قرار داد. از طرفی مشکلات مردم در حوزه های مختلف زیاد است و برای رفع این مشکلات مردم به نمایندگان مراجعه می کنند و نماینده آن موضوع را به وزارتخانه مربوطه ارجاع می دهد. اما ممکن است به مشکلاتی که در حوزه کشاورزی وجود دارد، یادآورشد: به این شرایط اعتراض مردم و ارجاع آن به نماینده را در پی داریم. عضو کمیسیون اجتماعی مجلس با اشاره به برخی از مشکلاتی که در حوزه کشاورزی واقعی پشت این جایزه را تقویت می کند.

بیگدلی اضافه کرد: همچنین کود شیمیایی به میزان کافی به کشاورزان داده نمی شود یا به موقع این تخصیص انجام نمی شود و حتی در زمانی که این تخصیص به سرانجام می رسد، کیفیت آن پایین است و سایر موارد که به سبب نارضایتی مردم شده است. برای چنین مواردی اگر نماینده ای به وزیر در این باره تذکر دهد و ترتیب اثر داده نشود، در

عضو کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی درخواست استیضاح برای چهار وزیر دولت چهاردهم را سیاسی عنوان کرد و گفت: نمایندگانی که سال گذشته با قسم جلاله مدعی بودند با حذف همتی از وزارت اقتصاد، قیمت دلار کاهش خواهد یافت، امروز به مردم پاسخ دهند. به گزارش، ۱۵ مهرماه بود که سخنگوی هیأت رئیسه مجلس شورای اسلامی در جمع خبرنگاران اعلام کرد: درخواست استیضاح های وزرای راه و شهرسازی، نیرو، کار و کشاورزی به هیأت رئیسه مجلس ارجاع شده است و در صورتی که هیات رئیسه آن را به کمیسیون های ذریط ارجاع دهد، کمیسیون باید ظرف یک هفته گزارش خود را به هیات رئیسه در این باره ارائه کند.

از طرفی احمد نادری دیگر عضو هیات رئیسه مجلس شورای اسلامی و به عنوان مسئول استیضاح ها در هیات رئیسه، ۱۶ مهرماه در جمع خبرنگاران عنوان کرد که تقاضای استیضاح چهار وزیر نیرو، راه و شهرسازی، تعاون، کار و رفاه اجتماعی و جهاد کشاورزی به هیات رئیسه «ارسال» شده است. اما تاکنون هیچ استیضاحی به کمیسیون ها «ارجاع نشده» و هیات رئیسه درحال بررسی ارجاع یا عدم ارجاع استیضاح ها به کمیسیون های تخصصی است.

وی با تاکید بر اینکه هیچ استیضاحی هم «اعلام وصول نشده» است یادآور شد: زمانی استیضاحی اعلام وصول می شود که موضوع استیضاح از طرف هیات رئیسه مجلس به کمیسیون مربوطه ارجاع شود و کمیسیون گزارش خود را به هیات رئیسه ارسال کند تا درخواست در دستور صحن علنی مجلس شورای اسلامی قرار گیرد. در همین زمینه احمدبیگدلی در گفت وگو با خبرنگار سیاسی ایرنا، گفت: مواردی مانند تذکر، سوال، تحقیق و تفحص و استیضاح وزرا حق نمایندگان مجلس شورای اسلامی است و این موضوع در قانون اساسی کشور و آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی اشاره شده و نمایندگان حق دارند از ابزار نظارتی خود برای اصلاح امور کشور استفاده کنند.

اعلام جایزه نوبل صلح به ماریا کورینا ماچادو، چهره برجسته اپوزیسیون ونزوئلا، بار دیگر سوال های بنیادی درباره بی طرفی نهادهای بین المللی و مهراسنایی جوایز جهانی با منافع راهبردی دولت ها را مطرح کرده است. این انتخاب همزمان با فشارهای سیاسی و نظامی دوره ای آمریکا علیه کاراکاس، تردید درباره انگیزه های واقعی پشت این جایزه را تقویت می کند.

اعلام رسمی جایزه نوبل صلح برای ماچادو از سوی کمیته نوبل یک پیام سیاسی روشن دارد: حمایت از چهره های ضد اقتدارگرایی و ترویج ارزش های دموکراتیک. با این حال، تاریخچه انتخابها نشان داده که نهادهای بین المللی گاهی نقشی فراتر از ارزیابی محض خدمات بشردوستانه ایفا کرده و به ابزاری برای تقویت جبهه های سیاسی مخالف نظام های مستقل تبدیل شده اند. در مورد ماچادو، همزمانی جایزه با تشدید تحرکات آمریکا در منطقه و بازتاب گسترده رسانه ای غربی این احتمال را تقویت می کند که نوبل، دستاویزی برای مشروع سازی فشارهای سیاسی و حتی مداخله هدمند باشد.

نقش آمریکا و تلاش های «جایگزینی» برای مداخله

متن ارائه شده روشن می سازد که واشنگتن از ظرفیتهای سیاسی، رسانه ای و امنیتی برای تغییر توازن قدرت در ونزوئلا استفاده کرده است؛ از فشارهای اطلاعاتی و اقتصادی تا حضور نظامی محدود در حواشی دریای کارائیب. معرفی رهبر

اپوزیسیون به عنوان چهره «صلح» می تواند یک مرحله در سناریوی پیچیده تری باشد: مشروع سازی بازبایی نفوذ در کاراکاس از طریق تقویت اپوزیسیون و تقسیم داخلی. سابقه تلاش ها برای استفاده از ابزارهای حقوق بشری و رسانه ای به عنوان پیش درآمد مداخلات مستقیم، این تحلیل را تقویت می کند که نوبل ممکن است در چارچوب یک استراتژی براهسته از منافع منطقه ای واشنگتن بکار رود.

ماچادو: مبارز دموکراسی یا مهره راهبردی؟

تصویر رسانه های غربی از ماچادو، به عنوان یک «شجاع دموکراسی» با سابقه عضویت در پارلمان و طبعاً نام نویسی در لیست های تأثیرگذار بین المللی، بخشی از روایت مشروعیت بخش به اوست. اما روایت موازی، نشان می دهد که فعالیت های او در داخل ونزوئلا با عواقب خشونت آمیز و تشدید درگیری های خیابانی همراه بوده است. بنابراین پرسش راهبردی این است: آیا اعطای جایزه به فردی با چنین کارنامه ای، به تقویت راه حل های سیاسی و گفت وگو منتهی می شود یا صرفاً به تشدید شکاف های داخلی و تسهیل نفوذ خارجی؟ پاسخ به این پرسش، بستگی تام به واکنش بازیگران منطقه ای و ظرفیت جامعه جهانی برای جداسازی حمایت از حقوق بشر از اهداف ژئوپلیتیک دارد.

پایماده برای امنیت منطقه ای و اعتبار نهادهای بین المللی

در کوتاه مدت، اعطای نوبل به یک رهبر اپوزیسیون می تواند شکاف های

اجتماعی سیاسی را تشدید و به منازعات خیابانی و عملیات های اطلاعاتی طرفین مشروعیت بدهد. در بلندمدت اما، اگر جایزه به عنوان ابزاری تک بعدی جهت دار تلقی شود، اعتبار نهادهایی مانند کمیته نوبل کاهش می یابد و جامعه بین الملل در مقابله با بحران ها و حملات حقوق بشری دچار پارادوکسی از اعتماد خواهد شد: از یک سو خواهان حمایت از مدافعان حقوق بشر است و از سوی دیگر، وقتی این حمایت با سیاست های مداخله جویانه همراه شود، پیامدهای ناخواسته امنیتی و انسانی به بار می آورد. در نهایت، برنده شدن ماچادو می تواند به تقسیم بندی مجدد ائتلاف های منطقه ای منجر شده و امکان ورود مستقیم یا نیابتی بازیگران خارجی را تسهیل کند.

نهادهای بین المللی باید شفافیت معیارها و سازوکارهای انتخاب را تقویت کنند تا امکان سوءاستفاده سیاسی کاهش یابد.

کشورهای منطقه و بازیگران مستقل مدنی در ونزوئلا باید مسیر گفت وگو و مصالحه داخلی را باز نگه دارند و از تبدیل شدن به میدان تقابل ژئوپلیتیک پرهیز کنند.

جامعه جهانی بایستی بین حمایت از حقوق بشر و مشروعیت بخشی به پروژه های سیاسی خارجی فاصله گذاری کند؛ در غیر این صورت، جوایز بین المللی ممکن است خود به عامل بی ثبات کننده بدل شوند.

خبر

تعرّفه ۱۰۰ درصدی ترامپ در برابر محدودیت های پکن

جنگ تجاری چین و آمریکا دوباره اوج گرفت

پنجشنبه، دولت چین دسترسی به عناصر نادر را پیش از دیدار برنامه ریزی شده ترامپ و شی محدود کرد. پکن اعلام کرد شرکت های خارجی برای صادرات این عناصر فلزی باید مجوز ویژه دریافت کنند و همچنین برای صادرات فناوری های مورد استفاده در استخراج، ذوب و بازیافت عناصر نادر، مجوز لازم است. درخواست صادرات برای محصولاتی که در تولید تجهیزات نظامی استفاده می شوند، رد خواهد شد. ترامپ گفت اقدامات چین «بسیار خصمانه شده» و با محدود کردن دسترسی به فلزات و آهن ریاهی استفاده شده در الکترونیک، تراشه های کامپیوتری، لیزرها، موتورهای جت و سایر فناوری ها، جهان را «اسیر» کرده است.

امید محسنی در برنا می نویسد: رقابت اقتصادی ایالات متحده و چین در مذاکرات تجاری برای دستیابی به برتری زیر سایه اختلافات سیاسی افزایش یافته؛ پس از آنکه مالیات های وارداتی اعلام شده اوایل امسال منجر به جنگ تجاری بین دو اقتصاد بزرگ جهان شد. هر دو کشور توافق کردند که پس از مذاکرات اخیر تعرفه ها را کاهش دهند، اما تنش ها همچنان ادامه دارد، زیرا چین همچنان دسترسی آمریکا به عناصر نادر معدنی که برای طیف وسیعی از فناوری ها ضروری است، محدود کرده است. برخی ناظران می گویند پکن به تحریم شرکت های چینی از سوی آمریکا و هزینه های بندری آینده مربوط به کشتی های مرتبط با چین واکنش نشان داده، اما هنوز فضای لازم برای کاهش تنش وجود دارد تا دیدار رهبران حفظ شود. ترامپ گفت که اقدام چین در زمینه عناصر نادر نامناسب است، با توجه به اعلام آتش بس بین اسرائیل و حماس در غزه برای آزادی گروهان های باقی مانده از حمله ۷ اکتبر ۲۰۲۳ حماس. او بدون ارائه شواهد، احتمال دارد چند قصد دارد این موقعیت را از او «بدزدند» تا نقش او در آتش بس کمرنگ شود.

تحلیلگران حوزه سیاسی و اقتصادی معتقدند، چین تمایل به مذاکره دارد، اما همچنان برتری دارد، زیرا بازار عناصر نادر را با ۷۰ درصد استخراج و ۹۳ درصد تولید آهن ریاهی دائمی که برای محصولات فناوری و نظامی حیاتی هستند، در اختیار دارد. این محدودیت ها توانایی کشور های پیشرفته در توسعه پایه صنعتی را تضعیف می کند و همچنین ابزار قدرتمندی برای مذاکره است. این محدودیت ها می توانند تلاش ها برای تقویت ارتش آمریکا را در میانه تنش های جهانی تحت تأثیر قرار دهد. ترامپ در تروث سوشال نوشت: «اتفاقات بسیار عجیبی در چین در حال رخ دادن است؛ آنها بسیار خصمانه شده اند و به کشورهای سراسر جهان نامیه می فرستند که می خواهند کنترل های صادراتی را بر تک تک عناصر تولیدی مربوط به محصولات حاکی کمیاب و تقریباً هر محصول دیگری که به ذهنشان می رسد، حتی اگر در چین تولید نشود، اعمال کنند.» وی افزود: «هیچ کس تا به حال چنین چیزی ندیده کرده ممکن است از بین برود و احتمالاً ریسک دیدار برای تقریباً هر کشوری در جهان، به ویژه برای چین، دشوار می کند.»

جنگ تجاری ناشی از تعرفه بین آمریکا و چین در ابتدا اقتصاد جهان را از فروپاشی تجارت جهانی نگران کرد. ترامپ تعرفه های مجموعاً ۱۴۵ درصدی بر کالاهای چینی اعمال کرد و چین با تعرفه های ۱۲۵ درصدی بر محصولات آمریکایی پاسخ داد. این مالیات ها به حدی بالا بود که عملاً تجارت بین دو کشور را مسدود کرد. سپس مذاکراتی انجام شد که تعرفه آمریکا به ۳۰ درصد و چین به ۱۰ درصد کاهش یافت تا مذاکرات بیشتر امکان پذیر شود. این کاهش ها اکنون با تعرفه های جدیدی که ترامپ تهدید کرده ممکن است از بین برود و احتمالاً ریسک دیدار ترامپ و شی و نحوه حل اختلافات را بالا می برد. به گزارش آسوشیتدپرس، ونئی کاتلر، معاون ارشد موسسه سیاست آسیا، گفت پشت ترامپ شکنندگی آرامش بین دو کشور را نشان می دهد و مشخص نیست که دو طرف برای کاهش تنش در منظور نجات دیدار دوجانبه تمایل دارند یا نه. کل مک فال، پژوهشگر دانشگاه جورج تاون، گفت ترامپ به نظر می رسد آماده مذاکرات است، در حالی که چین خود را در موقعیتی برتر می بیند. کریگ سیگلنتون، مدیر ارشد برنامه چین در موسسه دفاع از دموکراسی ها، گفت پشت ترامپ می تواند «آغاز پایان آتش بس تعرفه ها» باشد که نرخ مالیات ها را کاهش داده بود. هنوز مشخص نیست ترامپ چگونه تهدیدهای خود را عملی خواهد کرد و چین چه پاسخی خواهد داد. او افزود: «اما ریسک واضح است. اختلال متقابل تضمین شده دیگر استعاره نیست. هر دو طرف همزمان به دنبال استفاده از ابزارهای اقتصادی خود هستند و هیچ یک تمایلی به عقب نشینی ندارند.»